

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ФІРМИ

Війна в Україні спричинила величезну кількість безпекових, гуманітарних, соціальних та економічних проблем. З позицій окремих суб'єктів господарювання увесь масив викликів та загроз сьогодення можна розділити на дві великі групи щодо джерел їх виникнення – виклики та проблеми зовнішнього середовища та проблеми, що виникають всередині фірми. Проблеми пов'язані з формуванням, розвитком та оновленням ресурсного потенціалу суб'єкта ринку спричинені чинниками зовнішнього середовища. У свою чергу, ефективність використання ресурсного потенціалу визначається рівнем та якістю менеджменту фірми і належить до проблематики, що вирішується на рівні суб'єкта ринку.

Ресурсний потенціал об'єднує всі елементи ресурсів підприємства і характеризує можливості даного суб'єкту щодо випуску продукції (надання послуг) та реалізації інших функцій і дій в рамках визначеної мети діяльності. Ресурсний потенціал фірми за своїм складом є поєднанням усіх видів її ресурсів, зокрема, природних, трудових, фінансових, матеріально-технічних, нематеріальних та інформаційних [2]. Підвищення ефективності використання ресурсного потенціалу підприємства є основою для інноваційної перебудови економіки та базою її подальшого розвитку.

Проведений аналіз засвідчує наявність різних підходів до оцінки потенціалу фірми. Необхідно зауважити, що кожен з зазначених підходів

реалізується з використанням специфічних методик залежно від об'єкту оцінки.

Для оцінки ефективності ресурсного потенціалу доцільно використовувати показники ресурсовіддачі та ресурсомісткості. Ці показники можуть розраховуватися в розрізі основних складових потенціалу фірми (матеріаломісткість, енергомісткість), а також для оцінки стану ресурсного потенціалу в цілому. Значення даних показників корелюють між собою наступним чином: чим вищим є рівень ресурсовіддачі і, відповідно, нижчим рівень ресурсомісткості, тим ефективніше використовується потенціал підприємства.

Для забезпечення узагальненої оцінки ефективності використання ресурсного потенціалу будь-якого підприємства результуючі показники його діяльності (вартість валової, товарної і чистої продукції, величина прибутку тощо) доцільно ділити на загальну величину його ресурсного потенціалу [1, с. 36]. У цьому контексті важливо зауважити, що визначення стану наявного ресурсного потенціалу фірми є необхідною, але не достатньою умовою його оцінки. Для прогнозу тенденцій розвитку ресурсного потенціалу підприємства важливо також відслідкувати динаміку рівня його використання. З огляду на це, ми поділяємо думку авторів, які пропонують з метою оцінки ресурсного потенціалу підприємства застосовувати матричний метод [3].

Оцінка ресурсного потенціалу фірми за його складовими елементами дає можливість визначити його сильні та слабкі сторони, а також перспективні напрями підвищення ефективності використання потенціалу. Управлінські рішення, що приймаються на основі такої оцінки, засвідчують, що забезпечення раціонального використання ресурсного потенціалу, підвищення ефективності управління ним значною мірою пов'язані з реалізацією якісних змін у складі ресурсів.

Традиційно в економічних дослідженнях та на практиці виділяють два напрями підвищення ефективності використання матеріальних ресурсів фірми – інтенсивні та екстенсивні. Інтенсивні методи передбачають технічне та технологічне переоснащення, автоматизацію виробництва, удосконалення технологій та оптимізацію бізнес-процесів на виробництві, цифровізацію, застосування ефективних інструментів організації і управління тощо. Екстенсивні методи на сучасному рівні їх реалізації передбачають скорочення неефективного використання обладнання, простоїв та усунення технологій і обладнання, які мають низьку продуктивність, є енергозатратними та не відповідають екологічним вимогам та трендам.

Отже, визначення перспективних напрямів підвищення ефективності використання ресурсного потенціалу фірми безпосередньо пов'язане зі сферою її діяльності, специфікою формування ресурсів, їх складом, регіональними особливостями діяльності підприємства. Реалізація таких напрямів суттєво впливає на стан та обсяги ресурсів, фінансові результати діяльності фірми та її конкурентну позицію на ринку.

Список використаних джерел

1. Вініченко І.І., Сорока Ю.О. Ефективність використання ресурсного потенціалу сільськогосподарських підприємств. *Інвестиції: практикатадосвід*. 2015. № 22. С. 34-37.
2. Герасимчук О. Шляхи підвищення ефективності використання фінансових ресурсів підприємства. *Економічний простір*. 2020. № 153. С. 40-45.
3. Стахів О.А., Адамчук Т.Л. Ефективність використання потенціалу сільськогосподарських підприємств. *Ефективна економіка*. 2016. № 3. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2016_3_58 (дата звернення: 17.05.2022 р.).
4. Чухраєва Н.М., Циганова К.В. Оцінювання ефективності використання ресурсів у підприємницькій діяльності. *Підприємництво та бізнес-адміністрування: сучасні тренди*: Міжнародна науково-практичної інтернет-конференція. Харків. 2021. URL: <https://ojs.kname.edu.ua/index.php/area/article/view/2629/2499>. (дата звернення: 17.05.2022 р.).